

ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ 2009: Σταθεροποίηση των νεότερων διαιρέσεων του εκλογικού σώματος.

Οι ευρωεκλογές της 7^{ης} Ιουνίου, παρά την πρωτοφανή για τα ελληνικά δεδομένα αποχή που έφτασε στο 30% του εκλογικού σώματος (περίπου 2.000.000 λιγότεροι ψηφοφόροι σε σχέση με τις εκλογές του 2007) επιβεβαίωσαν την ισχυροποίηση των βασικών διαιρέσεων του εκλογικού σώματος. Ήδη από τις προ διετίας Βουλευτικές εκλογές είχε διαφανεί μια δομική διχοτόμηση μεταξύ «νεότερου» και «παλαιότερου» εκλογικού σώματος, διχοτόμηση που εμφάνιζε την ηλικιακή, τη μορφωτική την επαγγελματική και τη χωρική παράμετρο να επηρεάζουν, αλληλοδιαπλεκόμενες, την κομματική προτίμηση και εν γένει την πολιτική στάση.

Το «νεότερο» εκλογικό σώμα εμφάνιζε μικρότερα ποσοστά υποστήριξης στο δικομματισμό και μεγάλη διασπορά σε πολλές και διαφορετικές εκλογικές επιλογές, το «παλαιότερο» πολύ μεγαλύτερα ποσοστά υποστήριξης στο δικομματισμό και μεγάλη πιστότητα στις παραδοσιακές εκλογικές επιλογές.

Οι εκλογές της περασμένης Κυριακής έδειξαν ότι η διχοτόμηση αυτή τείνει να εγγραφεί πλέον ως μόνιμο χαρακτηριστικό του εκλογικού σώματος και θα το παρακολουθεί εφεξής στενά

Τα τελικά δεδομένα του Exit Poll της VPRC¹ δείχνουν καταρχήν ότι ο ηλικιακός παράγοντας αποτελεί μια βασική παράμετρο της εκλογικής συμπεριφοράς. Όπως φαίνεται στο **Διάγραμμα 1** που παρουσιάζει την ψήφο κατά ηλικιακή κατηγορία, η εκλογική επιλογή στα δύο μεγάλα κόμματα είναι ισχυρή στις ηλικίες των 55ετών και άνω (81% κατά μέσο όρο), ενώ στις μικρότερες ηλικιακές ομάδες κινείται στα επίπεδα του 60% [σχετικά υψηλό είναι και το ποσοστό του δικομματισμού στην μικρότερη ηλικιακή ομάδα 18-24 ετών (68%), ωστόσο εδώ πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η πολιτική διαμαρτυρία εκφράστηκε κυρίως με την αποχή, η οποία στην κατηγορία αυτή έφτασε το 50% περίπου]. Ο ηλικιακός παράγων αποτελεί βασική μεταβλητή και για τη δύναμη των πολιτικών κομμάτων. Η ΝΔ διατηρεί υψηλές προσβάσεις στις μεγάλες ηλικίες (άνω των 55 ετών), ενώ καθλώνεται στις μικρότερες. Το ίδιο ισχύει σε μεγάλο βαθμό και για το ΠΑΣΟΚ που έχει ως χειρότερη ηλικιακή ομάδα αυτή των 25-34 ετών (29%) και καλύτερη αυτή των 65 ετών και άνω (41%). Τα κόμματα της Αριστεράς (ΚΚΕ και ΣΥΡΙΖΑ) βρίσκουν τα καλύτερα ποσοστά τους στην ηλικιακή ομάδα των 45-54 ετών (12% και 9% αντίστοιχα), ενώ ειδικά για τον ΣΥΡΙΖΑ η αυξημένη αποχή από τις εκλογές των δύο μικρότερων ηλικιακών ομάδων (18-24 ετών και 25-34 ετών) επηρέασε καταλυτικά το ύψος του τελικού του ποσοστού, αφού φαίνεται να του αφαίρεσε τουλάχιστον δύο ποσοστιαίες μονάδες. Οι Οικολόγοι-Πράσινοι κέρδισαν 9% και 8% αντίστοιχα στις δύο μικρότερες ηλικιακές ομάδες (υπερτερώντας τόσο του ΚΚΕ όσο και του ΣΥΡΙΖΑ), επηρεάστηκαν και αυτοί ωστόσο από την αυξημένη αποχή σε αυτές, κάτι που τους αφαίρεσε επίσης δύο περίπου ποσοστιαίες μονάδες. Τέλος ο ΛΑΟΣ, με εξαίρεση τη μικρότερη ηλικιακή ομάδα των 18-24 ετών όπου φτάνει το 2%, εμφανίζει μια αρκετά ισορροπημένη κατανομή της επιρροής του.

¹ Τα πλήρη δεδομένα του exit poll της VPRC βρίσκονται στην ιστοσελίδα www.vprc.gr

Στο **Διάγραμμα 2** εμφανίζεται η διχοστασία του εκλογικού σώματος κατά εκπαιδευτικό επίπεδο, δεύτερο σημαντικό παράγοντα προσδιορισμού της εκλογικής συμπεριφοράς. Το ποσοστό της δικομματικής υποστήριξης φτάνει το 85% στους πολίτες με το χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο, κατεβαίνει στο 68% στους πολίτες μέσης εκπαίδευσης και καταλήγει στο 57% στους ανώτερης / ανώτατης εκπαίδευσης. Η διαίρεση με βάση το εκπαιδευτικό επίπεδο τείνει να λάβει μόνιμες και ισχυρές διαστάσεις. Από τα μικρότερα κόμματα επισημαίνεται η ισορροπημένη διείσδυση του ΚΚΕ σε όλες τις επιμέρους κατηγορίες, η επιρροή του ΣΥΡΙΖΑ και των Οικολόγων-Πράσινων στην ανώτερη μορφωτική κατηγορία, αλλά και η διευρυμένη επιρροή του ΛΑΟΣ, τόσο στην ανώτερη όσο και στη μεσαία μορφωτική κατηγορία.

Η τρίτη σημαντική παράμετρος της εκλογικής συμπεριφοράς φαίνεται στο **Διάγραμμα 3** και αφορά στη διαίρεση που προκαλεί η ιδιότητα της επαγγελματικής ένταξης. Το άθροισμα του δικομματισμού φτάνει στο 59% στον ενεργό πληθυσμό της χώρας (με λίγο μικρότερα ποσοστά στην κατηγορία των μισθωτών), κατεβαίνει έως το 50% στην κατηγορία των ανέργων και ψηλώνει καταλυτικά στην κατηγορία του μη-ενεργού πληθυσμού (συνταξιούχοι και νοικοκυρές, 81%). Ο ΛΑΟΣ καταγράφει ένα εντυπωσιακό 12% στους ανέργους, με το ΚΚΕ να βρίσκεται στο 16% και τον ΣΥΡΙΖΑ στο 7%.

Τέλος, η τέταρτη σημαντική παράμετρος της εκλογικής συμπεριφοράς ανάγεται στη διαφοροποίηση πόλεων και περιφέρειας, όπως φαίνεται στο **Διάγραμμα 4**. Στα αστικά κέντρα το δικομματικό άθροισμα φτάνει μόλις το 64%, ενώ στα ημιαστικά και στα αγροτικά κέντρα το 75% και το 77% αντίστοιχα. Η διαφοροποίηση αυτή επηρέασε τα ποσοστά του ΣΥΡΙΖΑ και των Οικολόγων-Πράσινων, αφού τα κόμματα αυτά βρίσκουν τη μεγαλύτερη επιρροή τους στα αστικά κέντρα όπου και παρατηρήθηκε η μεγαλύτερη αποχή. Αντίθετα, ΚΚΕ και ΛΑΟΣ διαθέτοντας μια πολύ πιο ισόρροπη κατανομή των ψήφων τους δεν επηρεάστηκαν από αυτήν.

Η σταθεροποίηση των παραπάνω διαιρέσεων ως βασικών προσδιοριστικών παραγόντων της εκλογικής συμπεριφοράς δείχνει ότι εφεξής οι εκλογικές αναμετρήσεις θα συνοδεύονται από μεγάλη ρευστότητα των (δυναμικών) επιλογών. Το ελληνικό κομματικό σύστημα από δικομματικό έχει ήδη μετατραπεί σε πολυκομματικό, ενώ, ταυτόχρονα, ο παράγων της πολιτικής αποξένωσης έχει απενοχοποιηθεί. Το ελληνικό εκλογικό σώμα αρχίζει να γίνεται δύσκολα προβλέψιμο και, βεβαίως, θα χρειαστούν πολλά και καλύτερα εργαλεία για την αποκωδικοποίησή του. Αποδεδειγμένο συνεχώς από τις παλαιές κομματικές ταυτίσεις και ιδεολογικές σταθερές θα κερδίζεται εφεξής από αυτόν/ήν που θα διαμορφώνει έντονα και διακριτά διακυβεύματα, και συνεπώς θα κινητοποιεί αποτελεσματικότερα κοινωνικές ομάδες.

Χρ.Βερναρδάκης
Διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
Εισηγητικός Σύμβουλος της VPRC

Exit Poll
ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ
2009

7^η Ιουνίου 2009

V
PRC

tvxs.gr

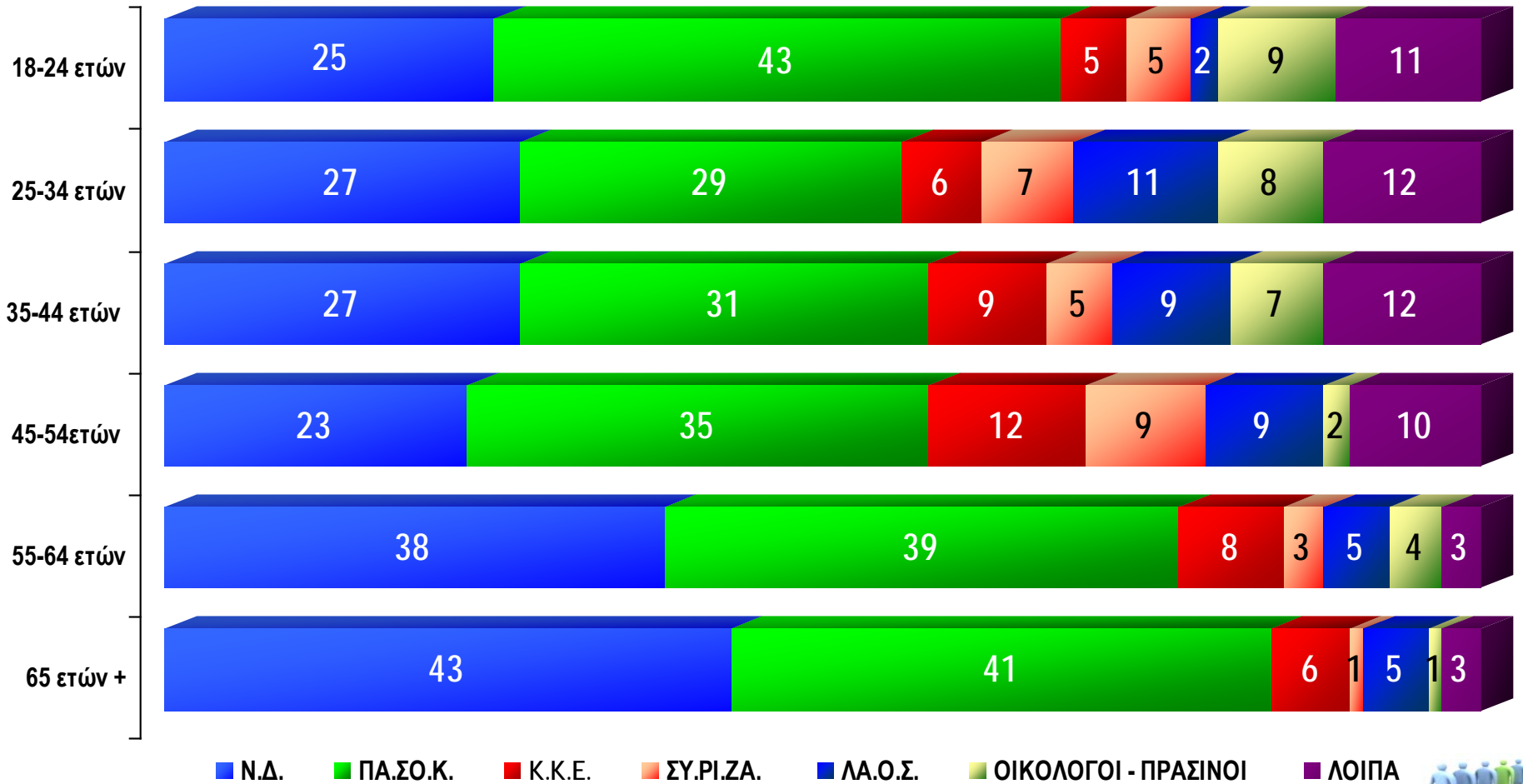
ΨΗΦΟΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

ΨΗΦΟΣ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 2009

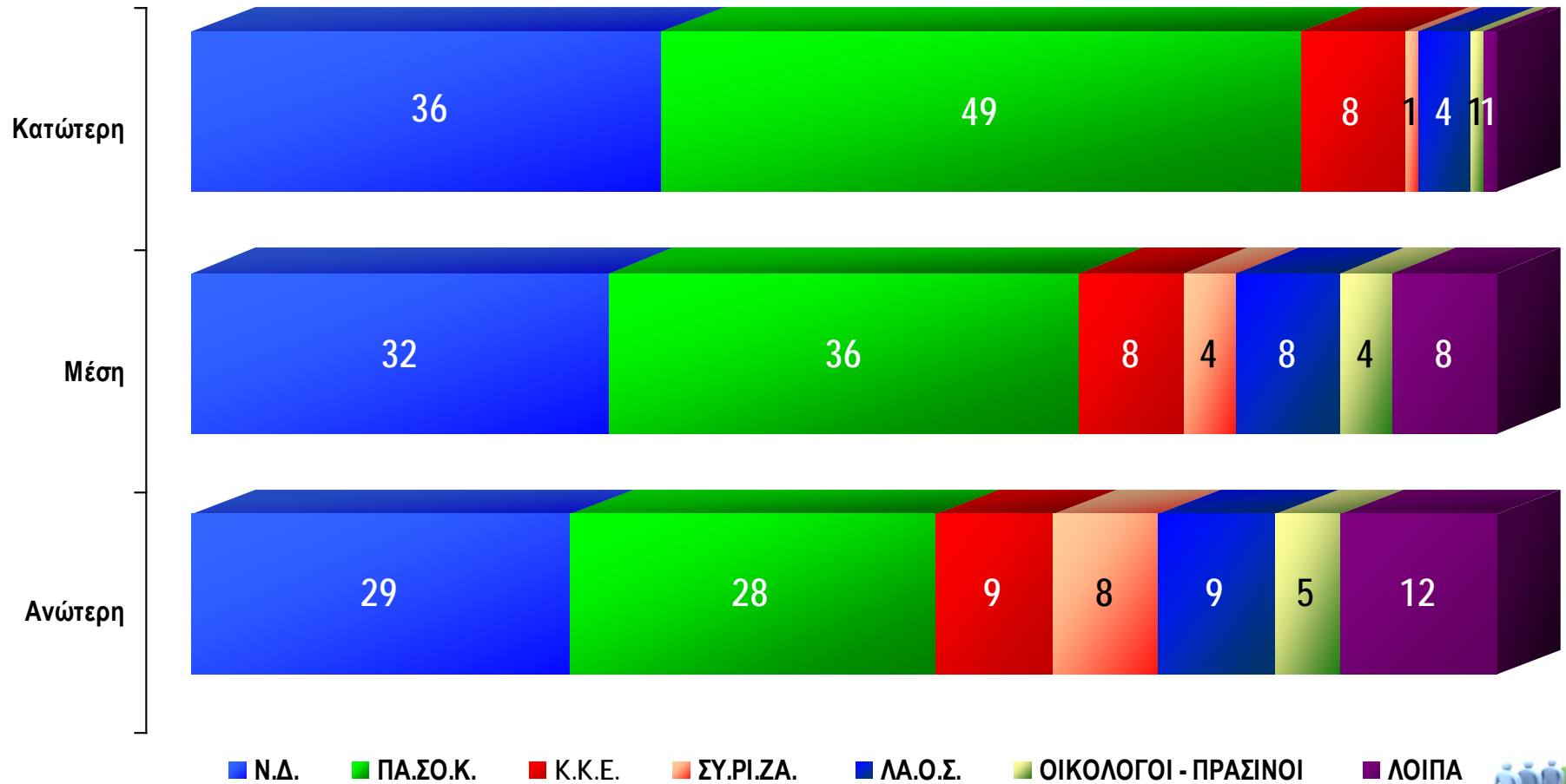
(Κατά ηλικιακή κατηγορία, %)

ΨΗΦΟΣ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 2009

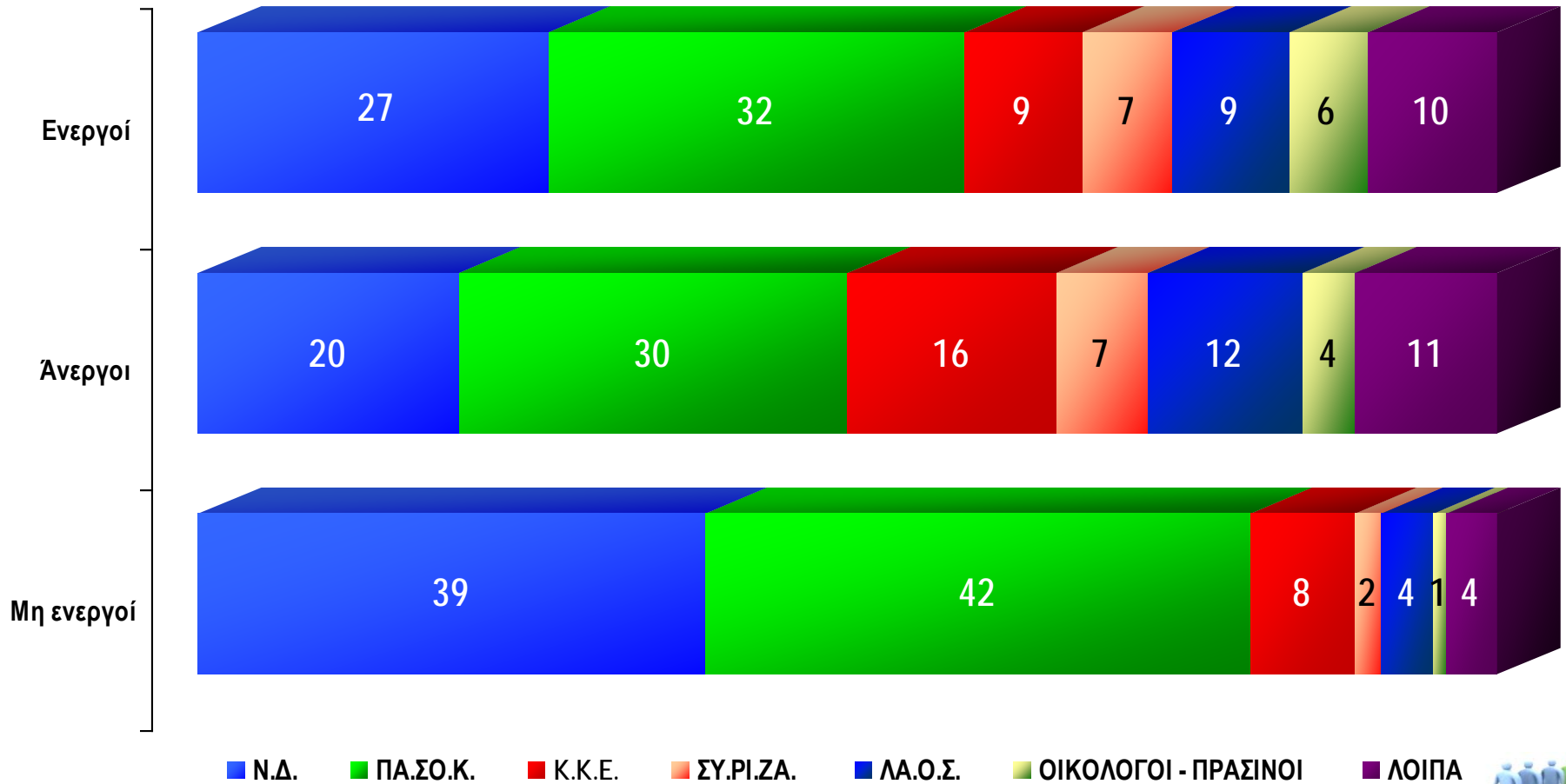
(Κατά επίπεδο εκπαίδευσης, %)

ΨΗΦΟΣ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 2009

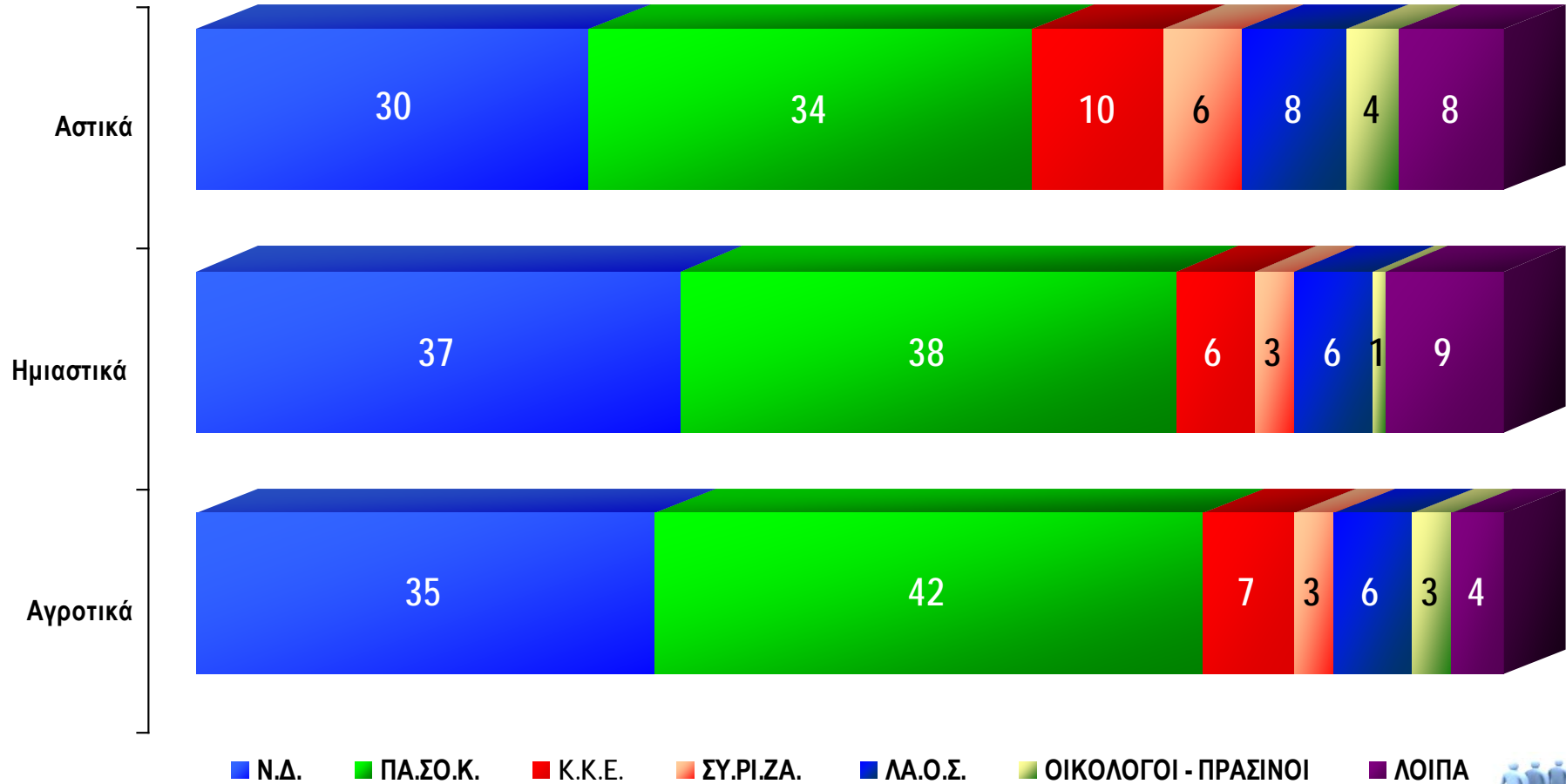
(Κατά ενεργό / μη ενεργό πληθυσμό, %)

ΨΗΦΟΣ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 2009

(Κατά αστικότητα κατοικίας, %)

■ Ν.Δ. ■ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ■ Κ.Κ.Ε. ■ ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ. ■ ΛΑ.Ο.Σ. ■ ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ - ΠΡΑΣΙΝΟΙ ■ ΛΟΙΠΑ

